

РЕШЕНИЕ

№ 356

гр. Пловдив, 12.07.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на седемнадесети юни през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емилия Ат. Брусева
Радка Д. Чолакова

при участието на секретаря Катя Н. Митева
като разгледа докладваното от Нестор Сп. Спасов Въззивно търговско дело
№ 20225001000318 по описа за 2022 година

Производство по чл. 258 и сл. ГПК.

Повод за образуването му са две на брой жалби изходящи от Я. Т. Д., ЕГН *****, Н. Т. Д., ЕГН ***** действаща лично и със съгласието на майка си А. Я. Я. и М. Т. Д., ЕГН *****, всичките от ****.

Едната е въззивна и с нея се обжалва постановеното по т. дело № 264/2019 г. по описа на С. окръжен съд решение № 260035 от 31.08.2021 г., с което съдът е отхвърли следните искове:

- искът от Я. Т. Д., ЕГН *****, ****, действаща със съгласието на майка си А. Я. Я. против Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****, **** за заплащане на сумата от 110 000 лв. за причинени й неимуществени вреди от смъртта на нейната баба М.Г. Д., ведно със законната лихва върху обезщетението от датата на непозволеното увреждане 18.08.2014 г. до окончателно изплащане,
- искът от Н. Т. Д. с ЕГН *****, ****, действаща чрез своята майка и законен представител А. Я. Я. против Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****, **** за заплащане на сумата от 110 000 лв. за причинени й неимуществени вреди от смъртта на нейната баба М.Г. Д., ведно със законната лихва върху

обезщетението от датата на непозволеното увреждане 18.08.2014 г. до окончателно изплащане,

- искът от М. Т. Д., ЕГН *****, ***** против Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****, ***** за заплащане на сумата от 110 000 лв. за причинени му неимуществени вреди от смъртта на неговата баба М.Г. Д., ведно със законната лихва върху обезщетението от датата на непозволеното увреждане 18.08.2014 г. до окончателно до окончателно изплащане и

Я. Т. Д., ЕГН *****, Н. Т. Д. с ЕГН ***** и М. Т. Д., ЕГН ***** са осъдени да заплатят на Н.Б.Б.А.З., ЕИК ***** направените по делото разноски в общ размер на 15 875, 30 лв.

В жалбата се излагат подробни съображения за неправилност и незаконосъобразност на решението, иска се отмяната му и постановяване на друго, с което исковете да бъдат уважени.

Втората жалба е частна и с нея се обжалва постановеното по т. дел № 264/2019 г. по описа на С. окръжен съд определение № 261074 от 14.12.2021 г., с което искането на жалбоподателите за изменение на решението в частта за разноските е оставено без уважение.

В частната жалба се излагат съображения за неправилност и незаконосъобразност на определението, иска се отмяната му и постановяване на друго изменящо решението по отношение на разноските.

Въззиваемата страна намира двете жалби за неоснователни.

Съдът, след като се запозна с актовете предмет на обжалване и събраните доказателства намери за установено следното:

На 08.08.2019 г. в С. окръжен съд е постъпила искова молба изходяща от Я. Т. Д., ЕГН ***** действаща със съгласието на майка си А. Я. Я. и Н. Т. Д., ЕГН ***** действаща лично и със съгласието на майка си А. Я. Я. насочена против Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****, гр. С..

По същата е било образувано т. дело № 264/209 г. по описа на Сз ОС.

На същата дата и в същия съд е постъпила искова молба от М. Т. Д., ЕГН ***** насочена против Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****, гр. С..

По нея е било образувано т. дело № 265/2019 г. по описа на съда.

С определение № 804 от 03.08.2019 г. на основание чл. 213 ГПК второто

дело е било съединено с т. дело № 264/2019 г. и е постановено производството по делата да продължи по делото с по- нисък номер - 264/2019 г.

На същата дата е постановено определение № 803 в посочения по- горе смисъл и по т. дело № 264/2019 г.

В двете искиви молби са изложени идентични факти и обстоятелства въз основа, на които се претендира осъждането на ответника.

Те са свързани с твърдението, че и тримата ищци са внуци на починалата, вследствие на ПТП - М.Г. Д. на 52 г. По отношение на произшествието се сочи, че на 18.08. 2014 г. около 14, 30 ч. в Г., района П., А.-А., лицето С.Т.М., управлявало мотоциклет с рег. № *** **** в посока С. към А.. По време на движението си по ул. „С. А.“ на ****, нарушил действащите в Г. правилата за движение по пътищата и реализирал удар с крайпътно маслиново дърво. В резултат на удара настъпила смъртта на возещата се на седалката зад водача - М.Г. Д.. Загинал и виновният за катастрофата водач - С.Т.М..

По случая било образувано предварително разследване с протоколен номер № 2514/9/7/по описа на Д.И. - П.У. - П., Г.. Случаят бил предаден в Районна прокуратура - И. В хода на производството било установено, че за инцидента няма друго лице допринесло за настъпването му и единствено виновен е водачът М.. На тази база е направен извод, че съществува пряка причинна връзка между деянието на водача С.Т.М. и смъртта на М.Г. Д..

По отношение на починалото лице М.Г. Д. на 52 г. е посочено, че е получила тежки, несъвместими с живота телесни увреждания. Непосредствената причина за настъпването на смъртта била нараняване на главата и гръдния кош.

Неочакваната и внезапна смърт на 52 годишната жена, която била в работоспособна възраст причинила огромен шок за семейството, вкл. и на тримата ищци. В тази връзка се сочи, че между баба и внуци съществували отношения, характеризиращи се с изключителна близост, обич, уважение и взаимна привързаност. Те поддържали постоянна връзка, били си много близки и постоянно взаимно си помагали. Твърди се също, че внуците, независимо от възрастта си, винаги имат нужда от грижите и подкрепата на роднините си. Моралните страдания от неочакваната и несвоевременна

загуба били огромни и неописуеми и щели да ги съпътстват през целия им живот. Загубата на баба им се отразила изключително негативно на здравословното им и емоционално състояние, търпели и търпят много болки и страдания във връзка с причинената смърт.

На тази база се прави извод, че причинените болки и страдания следва да бъдат компенсирани и се сочи, че справедливото обезщетение за компенсиране моралните вреди от загубата на бабата е сумата в размер на по 110 000 лв. за всеки ищец.

От страна на ищите се споменава, че за уреждане на отношенията във връзка с този инцидент било приложимо гръцкото право поради това, че той настъпил в Г. с участието на ПТП с гръцка регистрация. В тази връзка се прави позоваване на Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския Парламент и на Съвета от 11. 07. 2007 г., относно приложимото право към извъндоговорни задължения („Рим II“). Цитира се и решение на Съда по дело C-350/14. В тази връзка се споменава, че според гръцкото законодателство право на обезщетение имат и внуците на покойния наследодател.

От изложеното за мястото на произшествието, от факта, че пострадало лице е българска гражданка, а и от това, че ищите също са български граждани се сочи, че задължение за плащане на дължимото им се обезщетение има ответното Н.Б.Б.А.З. в качеството на компенсационен орган. Изложени са и съображения, че това задължение възниква в патримониума му и дори да не може да се установи застрахователя на виновния водач.

В тази връзка в обстоятелствената част и на двете искиви молби се сочи, че били предявени претенции за доброволно уреждане на спора и образуваната щета при ответника с № СВ-GR-15-011. По нея било платено доброволно обезщетение в размер само на по 4 000 евро при практиката за подобни вреди на гръцките съдилища в размер около 60 000 евро. По повод на така определения размер на обезщетението се сочи, че ответникът се позовал на това, че по казуса бил приложим лимита на отговорност на г. „П ф.“.

В тази връзка от страна на ищите са изложени съображения, че според тях правата на увредените лица не могат да бъдат ограничавани до лимити, установени специално за определени лица в това число „Помощния ф.“ на Република Г. и които се различават от лимита на отговорност на

застрахователните дружества. Сочи се, че в тази връзка от страна на Върховния съд на Република Г. (решение №4/2017 година и решение № 5/2017 година) е прието, че такава правна норма противоречи на Конституцията на Република Г. и по точно на принципа на пропорционалност залегнал в разпоредбата на чл.25 от същата. Тя противоречала и на Международния пакт за гражданските и политическите права, част от Гръцкото законодателство, по силата на Закон 2462/1997 година и Конвенции, по които тази държава е страна и които нормативни актове имат примат над вътрешното ѝ законодателство, когато си противоречат. Сочи се, че в съдебната практика на съдилищата на Република Г. било посочено, че Закон 4092/2012 година, въвеждащ лимит на отговорност от 6 000 евро (4000 евро, в зависимост на кръга на правоимащите) на „Помощния ф.“ е невалиден, защото противоречи на чл.1, § 4 от Втора Директива 84/5/ЕИО и чл. 10, § 1 от Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета. Ограничаването на отговорността на „Помощния ф.“ противоречало и на чл.1 от допълнителния протокол от Европейската конвенция за правата на човека, ратифицирана от Р. Г. с указ 53/1974 година и в съответствие с чл. 28 от Конституцията на Р. Г. имаща увеличена спрямо законите сила.

С оглед на изложеното до тук в обстоятелствените части и на двете искиви молби и с оглед разпоредбите на чл. 43, 44 от КМЧП се сочи, че българският съд следва да предприеме действия по установяване на гръцкото право и на това как г. върховен съд тълкува и прилага специалния лимит, установен за г. „П ф.“.

Посочено е също, че практиката на гръцките съдилища следва да е водеща и при определяне размера на обезщетението. В тази връзка се твърди, че в същата размерът му достига до стойности от 60 000 евро за съответния кръг наследници.

В тази връзка е споменато, че определянето на такъв лимит противоречи и на българския обществен ред, което следва да се вземе предвид от българския съд с оглед чл.45 КМЧП.

На база изложеното е отправено искане Н.Б.Б.А.З., гр. С. да бъде осъдено да заплати на всеки от ищите по 110 000 лева, за причинените им неимуществени вреди от смъртта на тяхната баба М.Г. Д., ведно със законната лихва върху дължимото се обезщетение от датата на непозволеното

увреждане 18.08.2014 г. до окончателно изплащане.

Относно компетентността на българския съд е направено позоваване на чл. 4 и 18 от КМЧП.

С отговора на исковата молба от страна на ответника във връзка с изложените от ищците факти не се оспорва настъпването на произшествието, местото на настъпването му, описания в исковата молба механизъм на същото, вината на водача и това, че в следствие на същото са загинали водачът на мотоциклета и возещата се зад него баба на тримата ищци.

Не се оспорва и твърдението, че за този мотоциклет не е имало сключена задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите към датата на събитието.

Не се оспорва и това, че на 25.06.2018 г. от името на ищците е подадена претенция до НББАЗ, в качеството му на Компенсационен орган, за обезщетение на търпени от внуците на М.Г. Д. неимуществени вреди от смъртта на баба им в резултат на описаното ПТП. По повод на същата се сочи, че на 23.08.2018 г., въз основа на изрично одобрение от г. С. (Г.) ф., на лицата е определено обезщетение в размер на по 4 000 евро за всеки, съгласно приложимия гръцки закон. Тук е уточнено, че одобряващият ф. е органът, който изплаща обезщетения при събития, причинени от МПС без сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Споменато е също, че преди изплащането му съгласно гръцкото законодателство лицето е следва да представи декларация, че приема така определеното му обезщетение като окончателно и няма други претенции към г. С. (Г.) ф. или към Компенсационния орган. Такива са изискани от ищците и на 19.09.2018 г., след представянето им на лицата е изплатено определеното им обезщетение по посочената от тях банкова сметка.

На база реално неоспорените факти и обстоятелства е направено подробно изложение по въпроса за приложимото материално право. В него изразеното становище съвпада изцяло с това на самите ищци, т.е. за приложимост на г. закон относно въпросите касаещи непозволеното увреждане.

Наред с това е изразено становище, че претендираните обезщетения са обусловени от съществуването на задължителна, съгласно г. закон застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите относно

мотоциклет с гръцки регистрационен номер. Сочи се, че съгласно този закон, за вредоносни събития, настъпили на територията на Г., застраховката покрива гражданската отговорност до степента и за сумите, предвидени в специалните гръцки правни разпоредби от областта на застрахователното и гражданското право. Те според ответника били съобразени и с общностното право - Директива 2009/103/ЕО (кодифицирана версия) и правилата на международното частно право.

Сочи се, че задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите относно моторни превозни средства, обичайно намиращи се на територията на държави-членки на Европейското икономическо пространство, покрива гражданската отговорност, произтичаща от загуба или увреждане на здравето, причинени на територията на държава- членка, съгласно законодателството на тази държава-членка. На тази база се прави извод, че щом ПТП-то и смъртоносното увреждане на здравето на М.Г. Д. са настъпили на територията на Г. въпросите с гражданската отговорност се уреждат по правилата на гръцкото право.

На база изложеното в отговора се повтаря и казаното в началото на отговора, че за мотоциклет с гръцки рег. № BBN 0062 не е имало сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите. Сочи се, че в тези случай изплащането на обезщетения по претенции по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите се поемат от г.т С. (Г.) ф.. Основанията за ангажиране отговорността на г. С. (Г.) ф. и размера на неговата отговорност се уреждали от Закон №489/1976 г. за задължителното застраховане при ПТП на гражданска отговорност, допълнен и изменен от Закон № 1569/1985 г. и Президентски укази № 1019/1981 г. и № 118/1985 г., кодифициран с Президентски указ № 237 от 10.06./18.07.1986 г.

Изложени са аргументи, че съгласно чл.19, ал. 1, б. „б“ от Указа, С.т (Г.т) ф. бил длъжен да изплати обезщетение на лицата, претърпели вреди в резултат на смърт, когато произшествието е причинено от автомобил, по отношение на който задължението за сключване на договор за застраховка, обезпечаващ гражданската отговорност на водача, не е изпълнено. Съгласно чл.19, ал. 2 от Указа, обезщетението, изплащано от С. (Г.) ф. за парично удовлетворение поради емоционално страдание, не можело да надхвърля сумата от 6 000 евро за всеки бенефициент.

На тази база се твърди и че това е разпоредбата дала основание на всеки от ищите в рамките на извънсъдебното уреждане на претенцията да се плати по 4 000 евро.

Във връзка с така извършеното плащане от страна на ответника се сочи, че той в качеството си на български компенсационен орган не може да прави преценка по същество, а следва инструкциите на чуждестранния застраховател, респ. С./ Г. ф. или Компенсационен орган. По повод на това твърдение се прави позоваване на чл. 3.4. и чл. 7.2. на Споразумението между К. органи и Г. ф.ове към което препращат чл. 6 (3), б. „а“ от Директива 2000/26/ЕО (отм.), респ. чл. 24 (3), б. „а“ от Директива 2009/103/ЕО. Сочи се, че според цитираните текстове от двете Директиви сключването на споразумение е условие за функциониране на К. органи и урежда задачите и задълженията им и условията за възстановяване на сумите между тях и по тази причина има нормативен характер. В тази връзка се сочи, че относно платимите от Компенсационния орган обезщетения последният е задължен да спазва приложимото право на държавата, където е настъпило произшествието и само тези суми подлежат на реимбурсиране на българския Компенсационен орган от насрещната чуждестранна институция.

По- надолу в отговора се сочи, че ищите са приели определените им размери на обезщетение от 4 000 евро като окончателни, което съгласно приложимия гръцки закон (чл. 454 от Гражданския кодекс на Г.) препятства предявяването на последващи съдебни иски от тях срещу С. (Г.) ф. на Г., а оттам - и срещу Компенсационния орган, чиято отговорност възниква при предпоставките и в обема, при които възниква отговорността на чуждестранния застраховател (при наличие на сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите), респ. С. или Г. ф. (при незастраховани МПС).

Твърди се, че според приложимия гръцки закон, когато кредиторът се съгласи с длъжника относно уреждането на дълга или изрично признае, че няма дълг, тогава отговорността/ задължението на длъжника отпада. В случая според ответника с представената пред Компенсационния орган декларация, ищите са приели определеното им обезщетение от 4 000 евро за окончателно и са заявили, че нямат други претенции към г. С. (Г.) ф., във връзка със същото събитие. Последица от подписването на декларация с това

съдържание е невъзможността за предявяване на съдебен иск за същите вреди от същото събитие.

Наред с изложеното в отговора се прави възражение за изтекла давност и/или преклузия по приложимия гръцки закон по отношение на претендираното по настоящото дело вземане за обезщетение на неимуществени вреди.

При условията на евентуалност се прави и възражение за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на загиналата М. Д., съгласно приложимия закон относно непозволеното увреждане, поради следното:

- същата се е возила на мотоциклета без поставена предпазна каска, което е допринесло в значителна степен за причинените ѝ тежки увреждания по главата, в резултат на които е настъпила смъртта ѝ (видно от съдебномедицински доклад, приложен към отговора) - чл. 300 от Гражданския кодекс на Г.;

- качила се е на мотоциклет, управляван от водач, който е бил в тежка степен на алкохолно опиянение – 3 промила (видно от токсикологичен доклад, приложен към настоящия отговор) и е бил неспособен към датата на настъпване на събитието (видно от приложеното към исковата молба копие от книгата за нарушения - събития и оплаквания на 18.08.2014 г.), с което сама се е поставила в риск от настъпване на ПТП и на тежките за нея последици.

Според ответника гръцко законодателство дава възможност за отчитане и на приноса на пострадалата при определяне на обезщетение за неимуществени вреди на нейните близки.

Оспорено е претърпяването и обема на твърдените неимуществени вреди размера на претендираните обезщетения с оглед приложимия гръцки закон и съдебна практика.

По този повод е посочено, че при определяне на обезщетението следва да се има предвид, че бабата на ищите М.Г. Д. е живяла в Г. към датата на смъртта си, притежавала е гръцка лична карта, била е жител на село А.у, област И.. Ищите са живеели в Б., не са били в едно домакинство с баба си, не са имали постоянни контакти с нея и не са били отглеждани същата.

На база изложеното е изразено становище, че исковете са недопустими,

респ. неоснователни.

Доводи в този смисъл са направени и на база българското право.

Съответно в отговора е направено и искане за предприемане на действия от съда с оглед разпоредбите на КМЧП за установяване съдържането на чуждото право и начина на тълкуване и прилагане на същото от гръцките съдилища.

В ДИМ ищите са оспорили не описаната в отговора фактическа обстановка от страна на ответника, а неговата интерператия на приложимото право. Направили са своя такава и са изразили становище за основателност на исковите претенции. Уточнили са същото , че претендираните суми от по 110 000 лв. се равняват на разликите между дължимите им се обезщетения и изплатените доброволно такива от по 4 000 евро.

Относно подписаните от тях декларации са изложени съображения за извършване на този акт при крайна нужда и неизходни условия с оглед на факта, че при липсата им нямало да получат пари. Направен е довод, че извършения с тях отказ от права е нищожен на основание чл. 130, ал.4 от СК и че те нямат характер на спогодба с ответника.

В отговора на ДИМ от страна на НББАЗ са преповторени защитни му тези досежно начина на тълкуване на гръцкото право.

Съдът след събиране на поисканите от страните доказателства относими по делото и след предприемане на предвидените в КМЧП действия по установяване съдържанието на чуждото право и тълкуването и прилагането му от създалата го държава е постановил решенето предмет на обжалване.

В него е възприета описаната от ищите и неоспорена от ответника фактическа обстановка.

Прието е и че в отношенията между страните и приложимо гръцкото право.

След анализ на същото е формиран извод, че исковите претенции са допустими по причина, че декларации за приемане на определените от ответника обезщетения имат характер на едностранни волеизявления и не представляват договор между страните , с който да е постигнато съгласие за размера на дължимото обезщетение.

Прието е, че според гръцкото законодателство максималният размер на

дължимото обезщетение за вреди от душевно страдание дължимо от Помощният ф. в случаите на увреждане от МПС, което няма задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ е 6 000 евро.

Това и фактът, че изплатеното обезщетение на ищите е 4 000 евро е дало основание да се извърши преценка дали същите са претърпели увреждания в по- голям размер. Направено изследване на установената между починалата и тримата ищци връзка създадена през годините и е достигнато до извод, че по делото не са установени факти, от които може да се направи заключение за причинени на ищите болки и страдания в значителна степен изискващи допълнително обезщетяване.

Така исковете са били отхвърлени , а ищите са били осъдени да заплатят на ответника направените деловодни разноски в размер на 15 875, 30 лв., от които 13 428 лв. възнаграждение за адвокат.

Недоволни от решението ищите са подали въззивната жалба станала причина за образуване на настоящето дело. В нея се е съдържало и искане за изменение на решението в частта за разноските и по-точно на размерите на адв. възнаграждение.

То е разгледано от Сз ОС в производство по чл. 248 от ГПК, като е постановено определение от 14.12.2021 г., с което искането е оставено без уважение.

Недоволни от същото ищите са подали и частна жалба, с която искат то да се отмени и да се постанови друго намаляващо разноските в частта касаеща адв. възнаграждение.

Във въззивната жалба от тяхна страна се излагат съображения за това, че са налице предпоставките за присъждане на обезщетение, за приложимия закон, за това, че съдът не следва да е обвързан от присъденото в процеса на доброволно уреждане на спора обезщетение. Излагат се подробни съображения за начина, по който следва да се тълкува гръцкото законодателство и за практиката на СЕС.

В частната жалба се излагат доводи за неправилност и незаконосъобразност на изводите на Сз ОС относно липсата на предпоставки за намаляване на адв. възнаграждение, като се прави и позоваване на решения на СЕС по дела № С 427 и С 428 от 2016 г.

Във връзка с тези жалби е нужно да се спомене, че съгласно Регламент (ЕС) № 1215/2012 на европейския парламент и на съвета от 12.12.2012 г. компетентен да разгледа спорът между ишците и ответника в настоящето производство е българския съд. Това следва и от разпоредбата на КМЧП.

Тази компетентност води до извод, че приложимото процесуално право при разглеждане на тези спорове е българското.

В тази връзка следва да се има предвид, че с оглед разпоредбата на чл. 269 от ГПК съдът дължи произнасяне за валидността и допустимостта на обжалваното решение служебно, а досежно правилността му с оглед посоченото в жалбата.

По повод на тази преценка ПАС намира за нужно да посочи, че едно решение е невалидно (нищожно), когато не е постановено от надлежен орган или е постановено от ненадлежен състав, т.е. от лице, което няма качество на съдия или от едноличен вместо троен състав и т.н. Нищожно е и решение, което не е подписано или не е постановено в предвидената от закона писмена форма. Налице е нищожност и в случаите, когато решението е постановено от съда извън пределите на неговата компетентност, т.е. срещу лица неподчинени на правораздавателната власт на българските съдилища.

В случая нито една от тези предпоставки не е налице и за нищожност не може да се говори.

По отношение на недопустимостта е нужно да се спомене, че от съдържанието на чл. 270, ал.3 от ГПК следва извод, че такава е налице, когато е извършено произнасяне въпреки липсата на право на иск или има произнасяне по един непредявен иск. Налице е недопустимост и, когато спорът е разгледан от некомпетентен съд т.е. във всички случаи, когато е постановен съдебен акт въпреки липсата на предпоставки за разрешаване на спора по същество.

Съдът в случая е сезиран с искове с правно основание чл. 284, ал.3, т.2 от КЗ (отм.).

В него от страна на законодателя е предвидено, че в качеството му на Компенсационен орган, Националното бюро на българските автомобилни застрахователи заплаща обезщетение на увредено лице, пребиваващо в Р.Б., когато не може да се определи застрахователят на виновния водач,

включително и в случаите, при които за виновния водач няма сключена застраховка за „Гражданска отговорност“.

В чл. 285, ал.1 от КЗ/отм/ се сочи, че увреденото лице предявява претенцията си за изплащане на обезщетение пред Компенсационния орган с писмено заявление, придружено от доказателствата, с които лицето разполага.Срокът за произнасяне на Компенсационния орган според ал. 2 на този член не може да бъде по-дълъг от два месеца от датата на предявяване на претенцията.

В случая от наличните по делото доказателства е видно, че ищците се предявили претенция пред ответника като Компенсационен орган за заплащане на обезщетение за претърпените от тях неимуществени вреди на 25.06.2018 г. Към молбата са приложени в последствие и нотариално заверени на 08.08.2018 г. декларации, в които е посочено, че всеки от ищците приема и е съгласен с предложеното им окончателно обезщетение от по 4 000 евро и нямат претенции към Г. ф. на Република Г. във връзка с вреди от смъртта на тяхната баба М. Д..

На 23.08.2018 г. е изготвен от ответника доклад по щета № СВ-GR-15-011 от 23.08. 2018 г. В него е посочено, че г.т ф. е оторизирал ответника да обработи щетата за тяхна сметка и да изплати на тримата ищци обезщетение по 4 000 евро с легова равностойност от 7 823, 32 лв. Разпредено е и на основание чл. 8 от Споразумението между К. органи и Г. ф.ове тези суми да се изплатят на лицата по представените банкови сметки и да се отпрати претенция за възстановяване на пратените суми към ГФ на Г.. Представени са доказателства за извършване на банковите преводи.

От описаното по- горе съдържание на исковете молби е видно, че ищците са останали недоволни от размера на изплатеното им обезщетение от ответника и са предявили претенции за осъждането му да им заплати такова в по- големи размери.

Това съобразено с твърдението в исковете, че ищците имат вземане в по-големи размери от изплатеното им и това за липсата на обвързаност с депозираниите от тях декларации, за които стана реч по- горе обуславя наличието на интерес от търсената искова защита, т.е. техните осъдителни иски за ПАС с оглед разпоредбите на ГПК се явяват допустими, а това дали им се дължи обезщетение в този по - голям размер с оглед факта на

подадените от тях декларации с описаното по-горе съдържание е въпрос по същество.

Тук за пълнота е нужно да се посочи, че възраженията на ответника за недопустимост се базират на гръцкото право, което видно от изложеното по-горе е неприложимо по въпросите от процесуален характер по настоящето дело.

Допустимостта на разгледаните от Сз ОС искове с основание чл. 284, ал.3, т. 2 от КЗ /отм./ на база изложените в тях факти и обстоятелства прави допустимо и решението предмет на обжалване.

Казаното сочи, че ПАС съобразно разпоредбите на чл. 271 от ГПК следва да реши спора по същество, като потвърди или измени изцяло или отчасти обжалваното решение. При извършване на тази преценка той ще е обвързан от посочените в жалбата съображения за неправилност на съдебното решение.

Предмет на разглеждане от ПАС са искове с основание чл. 284, ал.3, т.2 от КЗ /отм/. С тази разпоредба, както се спомена по-горе е предвидено, че НББАЗ заплаща обезщетение на увредени трети лица за претърпените от тях имуществени и неимуществени вреди получени във връзка с използването на моторни превозни средства в случаите, когато при ПТП в държава членка не може да се определи застрахователят на виновния водач, респ. няма такъв.

Това води до извод, че на първо място основателността на исковите е обусловена от наличието на доказателства за настъпило ПТП в държава членка и такива, че за МПС управлявано от водача, за който се твърди да е виновен за произшествието не е налице валидно сключена застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“.

На второ място същата е обусловена от наличие на предпоставки даващи основание да се направи извод, че в патримониума на този водач е възникнало задължение за обезщетяване на претърпените от ищите вреди и т.н.

Във връзка с преценката на този въпрос следва да се има предвид, че ищите твърдят, че претърпените от всеки от тях неимуществени вреди са настъпили от това, че на 18.08. 2014 г. около 14, 30 ч. в Г., района П., А.-А., лицето С.Т.М. при управление на мотоциклет с рег. № *** **** в посока С.

към А. нарушил действащите в Г. правилата за движение по пътищата и реализирал удар с крайпътно маслиново дърво, при което починала тяхната баба М.Г. Д. на 52 години.

Следва да се посочи, че от представените по делото доказателства се установява да е настъпил инцидент на посочената дата и на посоченото място, при което бабата на ищците е починала.

Съгласно чл. 4, ал. 1 от Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения /Регламент Рим II/ при извъндоговорни задължения, произтичащи от непозволено увреждане приложимо е правото на държавата, в която е настъпила вредата, независимо в коя държава е настъпил вредоносният факт и независимо в коя държава или държави настъпват непреките последици от този факт. В случая вредата /смъртта на М./ е настъпила в Република Г.. Това и факта, че от представените по делото доказателства не може да се направи извод за приложимост на изключенията предвидени в чл. 4, §. 2 и 3 от Регламента води до извод, че приложимо се явява гръцкото материално право. То е такова и с оглед приетото в решение по дело С-350/14 на СЕС, в което е направено тълкуване на разпоредбата на чл.4, §.1 относно приложимото право към извъндоговорните задължения произтичащи от ПТП.

В тази връзка следва да се посочи, че видно от събраната в изпълнение на процедурата по чл. 43 и 44 от КМЧП информация за гръцката правна уредба по въпросите за непозволеното увреждане има обща уредба в Гражданския кодекс и такава в специален закон ГПН/1911 . Отговорността според специалната уредба била обективна, но била обвързана с по- кратки давностни срокове Приложимостта на общата или специалната уредба била по избор на пострадалото лице. Това в случая обаче е без значение по простата причина, че според чл. 12 от специалния закон той е неприложим в полза на пътници на автомобила или вещите превозвани в него, а починалата баба на ищците е била пътник. По тази причина следва извод, че отговорността на виновния водач е обусловена от общите разпоредби на г. ГК.

В чл.914 от него е предвидено, че който причини вреда на другиму незаконно и виновно, е длъжен да поправи вредите. Съгласно чл.932 от този

кодекс в случай на непозволено увреждане, независимо от обезщетението на имуществени вреди, съдът може да присъди разумно по негова преценка парично удовлетворение, поради неимуществени страдания. В случай на смърт на лице, това парично удовлетворение може да бъде присъдено на семейството на пострадалото лице, поради емоционално страдание. В числото на имащите право на парично удовлетворение, поради емоционално страдание в постъпилите справки за съдържанието на гръцкото право и практиката по същото е посочено, че в семейството е прието да, се включват съпруг, възходящи и низходящи, братя и сестри, даже да не са живеели заедно с починалия, близки роднини по сватовство, ако те наистина са понесли такава болка.

Тук следва да се покаже, че от така събраната информация в процедурата по чл. 43 и 44 от КМЧП, вкл. и за тълкуване на спомената по-горе уредба не може да се достигне до извод, че има възприет от съдилищата константен размер на обезщетения за неимуществени вреди. Той подлежи на определяне в зависимост от конкретните обстоятелства и може да варира от ниски суми, така и до високи такива вкл. и от порядъка на 60 000 евро, както твърдят ищците, а и повече.

Така изложеното води до извод, че ищците могат да търсят обезщетение от водача на мотора ако виновно е причинил ПТП-то.

Те както се спомена по - горе търсят обезщетение от Н.Б.Б.А.З., като компенсационен орган за настъпило ПТП в Г., при което не е установен застраховател на виновния водач.

В тази връзка следва да се посочи, че от събраната в процедурата по чл. 43-44 от КМЧП правна информация за гръцкото материално право е видно според чл.19, §1, буква Б от Президентски указ № 237/1986 от 10.7/18.07.1986 г.: кодифициране на разпоредбите на Закон 489/1976 относно задължителната застраховка Гражданска отговорност на автомобилистите) Помощния ф. е длъжен да заплати на пострадалите лица обезщетение съгласно §. 2 от същата разпоредба поради смърт от автомобилни катастрофи, когато произшествието е станало от лек автомобил, по отношение на който не е изпълнено задължението по чл.2. В този член пък е предвидено, че собственикът или притежателят на автомобил, който се движи по пътищата в Г., е длъжен да има покритие със застраховка за гражданска отговорност

спрямо трета страна. В самия § 2 от чл. 19 е предвидено, че обезщетението, изплатено от Помощния ф. за парични обезщетения поради душевна страдание не може да надвишава сумата от 6 000 евро за всеки бенефициент.

Това ограничение обаче според състава на ПАС е неприложимо. Причина за този извод е, че тази разпоредба от споменатия Указ е в противоречие с общностното право - чл. 9, ал.1 от Директива 2009/103/ЕО на ЕП и на Съвета от 16.09.2009 г.

В подкрепа на този извод на ПАС следва да се има предвид, че с решение от 24.10.2013 г. на СЕС по Дело С 277/12 е дадено тълкуване на чл.3,§1 от Директива 72/166. Прието е, че чл.3, §1 от Директива 72/166 и чл.1, пар.1 и 2 от Втора директива 84/5 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която отговорността по застраховка „Гражданска отговорност при използването на МПС“ покрива обезщетението за неимуществени вреди за смъртта на близки членове на семейството, настъпила при ПТП до сума, която е по-малка от посочените в чл.1, §2 от Втора директива 84/5. Във връзка с това тълкуване следва да се има предвид, че чл.1, §2 от Втора директива 84/5 е идентичен с чл. 9,ал.1 от Директива 2009/103/ЕО. С нея е предвидено, че държавите-членки са длъжни да изискват застраховката на гражданската отговорност при използването на превозни средства, които обичайно се намират на нейна територия да бъде задължителна за определени минимални суми, като за телесно увреждане е посочено , че минималната застрахователна сума е 1 000 000 евро за пострадал или 5 000 000 евро за събитие, независимо от броя на пострадалите.

Съответно в Директива 2009/103/ЕО е посочено, че е необходимо е да се предвиди, че определен орган ще гарантира, че пострадалият няма да остане без обезщетение, когато превозното средство, което е причинило произшествието, не е застраховано или не е идентифицирано. Прието е, че в тези случаи пострадалият при такова произшествие би могъл да се обърне директно към този орган като първо звено за контакт и че на държавите-членки следва да се даде възможност да прилагат определени ограничени изключения по отношение изплащането на обезщетението от този орган и да предвидят, че обезщетяването на имуществени вреди, причинени от неидентифицирано превозно средство, може да бъде ограничено или изключено с оглед на опасността от измама.

От споменатото следва извод, че свободата на държавата-членка не касае въпросите с размера на дължимите обезщетения, а начина им на изплащане, т.е. за размерът са приложими общите критерии предвидени в споменатия вече чл. 9 от Директивата.

Това налага извод, че предвиденото в споменатия по-горе Указ ограничение в размера на платимите от Помощния ф. парични обезщетения при душевни страдания противоречи на общностното право и не следва да се прилага.

Тук за яснота е нужно да се спомене, че в този смисъл е и практиката на гръцките съдилища видно от събраната в процедурата по чл. 43-44 КМЧП информация.

Така изложеното налага да се извърши преценка на това дали претърпените от ищците вреди са по-големи от тези, за които от страна на ответника е извършено доброволно плащане.

В тази връзка следва да се посочи, че по делото не се спори относно фактите свързани с настъпване на ПТП-то, вината на водача управлявал единственото МПС участвало в същото и че следствие на това е починала возещата се на задната седалка на мотоциклета баба на ищците.

От така изложеното за ПАС следва заключението, че в случая са налице предпоставките за ангажиране отговорността на виновния водач спрямо увредените лица.

Безспорно е и също с оглед цитираните по-горе разпоредби на г. граждански кодекс и практиката на гръцките съдилища, че тримата ищци като внуци на починалата имат право да претендират обезщетение за неимуществени вреди. Размерът на същите е обусловен от преценката на съда за техния характер, т.е. за изживяванията и страданията им.

За установяване отношенията между страните по делото са разпитани четирима свидетели.

В показанията и на четиримата се сочи, че покойната М. е работила от 10 години в Г.. Това съобразено с датата на нейната смърт води до извод, че тя е пребивавала в тази страна от 2004 г.

Свидетелите споменават, че тя се е връщала в Б. за около 3-4 месеца, като е живеела в своята собствена къща, а тримата ищци нейни внуци са

живеели в дома на майка им, който бил наблизно.

Съответно покойната при връщанията си Б. помагала да дъщерите си за отглеждане на внуците, купувала им подаръци, на които децата много се радвали.

Споменава се и че децата обичали баба си.

Във връзка с преценката на така изложените обстоятелства следва да се има предвид, че към момента на заминаване на М. в Г. ищецът М. е бил на 5 години, ищцата Яа е била на около 2 годинки, а ищцата Н. не е била родена. Последната е родена през 2007 г. и е могла да има контакти с баба си за период от около 7 години.

Всичко това води до извод, че между страните са съществували обичайни за този роднински кръг отношения. За ПАС те обаче не е имало възможност да се задълбочат и да придобият някаква трайност с оглед на факта, че починалата е пребивавала основния период от време в чужда държава и далеч от внуците си. Така в тяхното съзнание за ПАС не е могло да се формира с оглед ниската им възраст трайно и дълбоко чувство на привързаност, което да предизвика следствие смъртта на бабата значителни по интензитет болки и страдания.

По тази причина за състава на ПАС е съвсем логичен извода, че изживяванията и стресът на децата от загубата на тяхната баба при така описаните отношения между тях следва да бъде обезщетен със сумата от по 4 000 евро, която същите са получили в производството по доброволно уреждане на спора.

Това от своя страна прави предявените иски неоснователни и налага тяхното отхвърляне.

По тази причина ПАС не сита за нужно да обсъжда въпроса дали е възможно или не да се присъди обезщетение в по- голям размер с оглед попълнените от ищите декларации, за които стана реч по- горе и за последиците от същите.

В посочения по- горе смисъл е и решенето на Сз ОС и то следва да се потвърди.

Съответно ПАС следва да вземе отношение и по въпроса за правилността и законосъобразността на определението по чл. 248 от ГПК, с

което е отказано намаляване на адв. възнаграждение присъдено в полза на ответното бюро.

Причина за исканото намаление, респ. за обжалване на споменатото определение е становището на ищците, че съдът следва да определи и присъди разноси под установения минимален размер съгласно Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адв. възнаграждения. В тази връзка се прави позоваване на решение по съединените дела С- 427/2016 и С-428/2016 на СЕС.

С него във връзка с тълкуване на чл.101,§1 от ДФЕС във връзка с чл.4, §3 от ДЕС е посочено, че национална правна уредба като разглежданата в главните производства, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат под страх от дисциплинарно производство срещу адвоката да договорят възнаграждение в по-нисък от минималния размер, определен с наредба, приета от професионална организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, а от друга съдът няма право да присъди разноси за възнаграждение в по-нисък от минималния размер, би могла да ограничи конкуренцията в рамките на вътрешния пазар по смисъла на член 101, параграф 1 ДФЕС. Във връзка с това тълкуване са дадени и указания, че приложението му е обусловено от конкретните условия, т.е. казус.

Тук за яснота е нужно да се посочи, че разглежданата по тези дела национална правна уредба е именно българската и по-точно цитираната по -горе наредба. ПАС след подробно запознаване с решението на СЕС установи, че даденото тълкуване касае възможността да се присъжда ДОГОВОРЕНО между страните възнаграждение, което е по- малко от уреденото в наредбата.

В случая обаче не сме изправени пред такава хипотеза. С решението си Сз ОС е присъдил адв. възнаграждение съобразно уговореното в договора за правна помощ. Ищците правят доводи, че същото е прекомерно и може да бъде намалено в размери по- ниски от тези посочени в наредбата. В тази връзка следва да се посочи, че делото с оглед обстоятелството, че отношенията между страните се уреждат на база приложимо чуждо право е от значителна правна сложност. В тази връзка следва да се вземе предвид и че пълномощникът на ответника е извършил множество процесуални действия, за да защити правата на клиента си и на тази база е договорил съответното адвокатско възнаграждение и при това в минимални според споменатата

Наредба размери. Това изключва извода за прекомерност и възможност да се приеме, че то следва да е в размери под този минимум.

Неоснователно е и възражението в частната жалба, че споменаваната Наредба № 1 от 2004 г. за минималните размери на адв. възнаграждения е отменена.

По тази причина така обжалваното определение следва да се потвърди.

Изложеното до тук налага с оглед разпоредбите на чл. 78, ал. от ГПК и осъждане на жалбоподателите да заплатят направените от ответника разноси във въззивното производство. Те са в размер на 13 428 лв. за възнаграждение за адвокат с ДДС и следва да се присъдят.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА постановеното по т. дело № 264/2019 г. по описа на С. окръжен съд решение № 260035 от 31.08.2021 г., с което съдът е отхвърли следните искове:

- искът от Я. Т. Д., ЕГН *****, действаща със съгласието на майка си А. Я. Я. против Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****, за заплащане на сумата от 110 000 лв. за причинени ѝ неимуществени вреди от смъртта на нейната баба М.Г. Д., ведно със законната лихва върху обезщетението от датата на непозволеното увреждане 18.08.2014 г. до окончателно изплащане,

- искът от Н. Т. Д. с ЕГН *****, действаща чрез своята майка и законен представител А. Я. Я. против Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****, за заплащане на сумата от 110 000 лв. за причинени ѝ неимуществени вреди от смъртта на нейната баба М.Г. Д., ведно със законната лихва върху обезщетението от датата на непозволеното увреждане 18.08.2014 г. до окончателно изплащане,

- искът от М. Т. Д., ЕГН *****, против Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****, за заплащане на сумата от 110 000 лв. за причинени му неимуществени вреди от смъртта на неговата баба М.Г. Д., ведно със законната лихва върху обезщетението от датата на непозволеното увреждане 18.08.2014 г. до окончателно до окончателно изплащане и

Я. Т. Д., ЕГН *****, Н. Т. Д. с ЕГН ***** и М. Т. Д., ЕГН

***** са осъдени да заплатят на Н.Б.Б.А.З., ЕИК *****
направените по делото разноси в общ размер на 15 875, 30 лв.

ПОТВЪРЖДАВА постановеното по т. дело № 264/2019 г. по описа на С. окръжен съд определение № 261074 от 14.12.2021 г., с което искането на жалбоподателите за изменение на решението в частта за разноските е оставено без уважение.

ОСЪЖДА Я. Т. Д., ЕГН *****, Н. Т. Д., ЕГН ***** действаща лично и със съгласието на майка си А. Я. Я. и М. Т. Д., ЕГН *****, всичките от **** да заплатят на Н.Б.Б.А.З., ЕИК ***** направените във въззивното производство разноси в размер на 13 428 лв. лв.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____